

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญและที่มาของการวิจัย

จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 1-10 ทำให้ปัจจุบันประเทศไทยมีการขยายตัวทางด้านเศรษฐกิจ และอุตสาหกรรมอย่างรวดเร็ว มีการนำเอาเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการผลิตผลิตภัณฑ์ใหม่ๆ อยู่ตลอดเวลา รวมถึงการโฆษณาชวนเชื่อด้วยวิธีหลากหลายรูปแบบทำให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร และ เลือกซื้อสินค้าอุปโภค บริโภค ได้อย่างสะดวกสบาย จนเกินความจำเป็น เกิดเป็นกระแสการบริโภคนิยม การเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ เหล่านี้ส่งผลทั้งทางบวกและทางลบพร้อม ๆ กันไป ทางด้านบวกประชาชนสามารถตอบสนองความต้องการต่อการอุปโภค บริโภค ปัจจัยในการดำรงชีวิตได้อย่างเต็มที่ ส่วนด้านที่มาพร้อมกัน คือ ด้านลบที่เกิดขึ้นกับสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของประชาชนเอง นั่นก็คือผลกระทบจากมลพิษที่เหลือใช้จากการอุปโภค บริโภค เช่น ผลกระทบจากมลพิษอันตรายต่าง ๆ ซึ่งอาจเกิดจากการสัมผัสสารเคมีจากบรรจุภัณฑ์ ขาฆ่าแมลง ยากำจัดศัตรูพืช แบคทีเรีย ปัญหาเหตุรำคาญจากกลิ่นเหม็นของมลพิษอินทรีย์ที่เกิด การเน่าเปื่อยหมักหมม ปัญหาวันและละอองเก๋าด่านที่เกิดจากการเผาไหม้ของมลพิษ และที่สำคัญก๊าซที่เกิดจากการเน่าเปื่อยหมักหมมของมลพิษทำให้เกิดปรากฏการณ์เรือนกระจก เป็นสาเหตุของภาวะโลกร้อนที่ส่งผลต่อสุขภาพของประชาชนอย่างมาก จากการศึกษาพบว่าวงจรชีวิต การเติบโตของเชื้อโรค ทั้งเชื้อแบคทีเรียและไวรัส โดยเฉพาะไวรัสที่ก่อให้เกิดโรคไข้หวัดนก ไข้หวัดใหญ่ และโรคที่เกิดจากยุงเป็นพาหะนำโรค เช่น โรคไข้สมองอักเสบ โรคไข้เลือดออก เนื่องจากอากาศที่ร้อนขึ้นทำให้ระยะเวลาการฟักตัวของยุงสั้นลง ยุงจึงมีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว และจากการ ศึกษาโรคที่มีความสัมพันธ์กับระบบทางเดินอาหาร พบว่ายีนก่อโรคและรูปแบบดีเอ็นเอของเชื้ออหิวาตกโรคสายพันธุ์ที่ทำให้ก่อโรคอหิวาตกโรคในคนเป็นผลที่เกิดจากภาวะโลกร้อน (สิรินาฏ ศิริสุนทร, 2550)

สถานการณ์ปริมาณมูลฝอยของประเทศไทยยังคงเพิ่มสูงขึ้น ในปี 2551 มีมูลฝอยทั่วประเทศประมาณ 15.03 ล้านตัน หรือ 41,064 ตันต่อวัน (ยังไม่รวมปริมาณมูลฝอยก่อนนำมาทิ้งในถัง) ในเขตกรุงเทพมหานครมีมูลฝอยที่ได้รับการเก็บขน 8,780 ตันต่อวัน คิดเป็นร้อยละ 21 ในขณะที่ในเขตเทศบาลและเมืองพัทยา มีมูลฝอย 14,915 ตันต่อวัน คิดเป็นร้อยละ 36 และในเขตองค์การ

บริหารส่วนตำบลมีมูลฝอย 17,369 ตันต่อวัน คิดเป็นร้อยละ 43 ของปริมาณมูลฝอยทั่วประเทศ เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมาจะพบว่า มูลฝอยมีปริมาณเพิ่มขึ้นประมาณ 0.27 ล้านตัน หรือร้อยละ 1.81 ตามการขยายตัวของชุมชนและจำนวนประชากร โดยในเขตเทศบาลมีปริมาณมูลฝอยเพิ่มขึ้นสูงสุดถึงร้อยละ 9.67 ในขณะที่มูลฝอยนอกเขตเทศบาลลดลงร้อยละ 4.57 ซึ่งเป็นผลมาจากการยกฐานะขององค์การบริหารส่วนตำบลจำนวน 343 แห่งขึ้นเป็นเทศบาล อัตราการผลิตมูลฝอยโดยเฉลี่ยทั่วประเทศในปี 2551 อยู่ที่ 0.64 กิโลกรัมต่อคนต่อวัน และที่สำคัญพบว่า ปริมาณมูลฝอยในเขตเทศบาล และในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลสามารถกำจัดมูลฝอยอย่างถูกหลักสุขาภิบาล ได้เพียง 1,390 ตันต่อวัน คิดเป็นร้อยละ 8 ของปริมาณมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล (วรศาสตร์ อภัยพงษ์, 2551)

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นหน่วยงานที่กฎหมายได้กำหนดให้มีอำนาจหน้าที่ในการจัดการมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.2496 มาตรา 50 (3) จึงจำเป็นที่ท้องถิ่นต้องเร่งดำเนินการจัดการให้เป็นระบบ โดยอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่าย ตั้งแต่การสร้างอุปนิสัย ลดปริมาณมูลฝอย การบริการเก็บขน และการกำจัดอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ ภายใต้บริบทของพื้นที่เอง (กรมควบคุมมลพิษ, 2551)

เทศบาลตำบลฉลุง มีพื้นที่ รับผิดชอบ 1.25 ตารางกิโลเมตร ประชากร 2,390 คน 858 หลังคาเรือน (เทศบาลตำบลฉลุง, 2553) ถึงแม้จะมีพื้นที่และประชากรในเขตรับผิดชอบน้อยแต่ด้วยบริบทของเทศบาลตำบลฉลุง ที่เป็นศูนย์กลางการคมนาคมขนส่งและย่านธุรกิจการค้า อัตราการผลิตมูลฝอยจึงมีปริมาณมากถึง 2,500 กิโลกรัมต่อวัน หรือคิดเป็นอัตราการผลิตมูลฝอย 1.05 กิโลกรัมต่อคนต่อวัน งบประมาณค่าใช้จ่ายในการเก็บขนและกำจัดมูลฝอย ประกอบด้วยเงินเดือนพนักงานเก็บขน ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง ค่าบำรุงรักษารถ ค่าปรับปรุงซ่อมแซมหลุมฝังกลบ และค่าภาระรองรับมูลฝอย รวมเป็นจำนวนเงินโดยประมาณ เฉลี่ยปีละ 1,558,940 บาท แม้ว่าเทศบาลจะมีนโยบายในการลดปริมาณมูลฝอย โดยจัดให้มีโครงการลดปริมาณมูลฝอยเพื่อลดภาวะโลกร้อน การอบรมให้ความรู้ การจัดตั้งธนาคารขยะ โครงการผลิตและใช้ปุ๋ยอินทรีย์แทนปุ๋ยเคมี(ใช้มูลฝอยอินทรีย์จากตลาดนัดเทศบาลและร้านขายผลไม้ในชุมชน) แต่ปริมาณมูลฝอยยังไม่ลดลง เทศบาลยังต้องสูญเสียงบประมาณในการจัดการมูลฝอยเพิ่มขึ้นทุกปี และประสบกับมีเรื่องร้องเรียนปัญหาด้านกลิ่นเหม็นของถังรองรับมูลฝอย กลิ่นเหม็นของคุระบายน้ำ เนื่องจากมีการทิ้งเศษมูลฝอยอินทรีย์จากบ้านเรือนและสถานประกอบการด้านอาหารลงในคุระบายน้ำเทศบาล มีปัญหามูลฝอยตกค้าง และปัญหาประชาชนขาดความเข้าใจการให้บริการของเทศบาลในการตั้งจุดวางภาชนะรองรับมูลฝอย ปัญหาการลักลอบเผามูลฝอย ณ หลุมฝังกลบ ทำให้เกิดมลภาวะเป็นพิษส่งผลกระทบต่อประชาชน

ผู้อยู่อาศัยในบริเวณใกล้เคียงและปัญหามูลฝอยเป็นแหล่งเพาะพันธุ์สัตว์นำโรคจำนวนมาก (เทศบาลตำบลฉลุง, 2553)

ด้วยเหตุดังกล่าวข้างต้น จะเห็นว่าปัญหามูลฝอยเป็นปัญหาเร่งด่วนของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลฉลุง หากปล่อยทิ้งไว้จากก่อให้เกิดปัญหาอย่างอื่นตามมา ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ และเจตคติ กับพฤติกรรมการจัดการมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลฉลุง อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล และแนวทางการแก้ไขปัญหามูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลฉลุง เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยไปใช้ในการวางแผน แก้ไขปัญหาการจัดการมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลฉลุง ให้มีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความรู้เกี่ยวกับมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลฉลุง
2. เพื่อศึกษาระดับเจตคติเกี่ยวกับมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลฉลุง
3. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการจัดการมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลฉลุง
4. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลในด้าน เพศ อายุ ระดับการศึกษาอาชีพ รายได้ สถานภาพทางสังคม ระยะเวลาในการอยู่อาศัย และประเภทที่อยู่อาศัย กับพฤติกรรมการจัดการมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลฉลุง อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล
5. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้เกี่ยวกับมูลฝอยกับพฤติกรรมการจัดการมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลฉลุง
6. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติกับพฤติกรรมการจัดการมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลฉลุง
7. เพื่อศึกษาแนวทางแก้ไขปัญหาการจัดการมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลฉลุง

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณแบบพรรณนา (descriptive research) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้และเจตคติ กับพฤติกรรมการจัดการมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลฉลุง อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล และการวิจัยเชิงคุณภาพ (qualitative research) เพื่อศึกษาแนวทางแก้ไขปัญหาการจัดการมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลฉลุง

1. ขอบเขตด้านพื้นที่

พื้นที่ที่ศึกษาวิจัย คือตำบลลุง อำเภอเมืองสตูล วัตถุประสงค์ จำนวน 4 ชุมชน ได้แก่ ชุมสายโทรศัพท์ ชุมชนโรงเรียนอนุบาลเมืองสตูล ชุมชนวัดศุขยารามและชุมชนตลาดสด

2. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ประชาชนที่มีอายุ 12 ปีขึ้นไป ที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลลุง อำเภอเมือง จังหวัดสตูล จำแนกย่อยเป็น 4 ชุมชน รวมทั้งสิ้น จำนวน 1,975 คน (ฐานข้อมูลจากทะเบียนราษฎรของเทศบาลตำบลลุง, 2553)

2.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยนี้ ผู้วิจัยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากตารางสำเร็จของ ทาโรห์ ยามาเน่ ด้วยความเชื่อมั่นทางสถิติร้อยละ 95 ว่าเป็นตัวแทนของประชากรได้จำนวน 400 คน แล้วผู้วิจัยกำหนดโควตาของกลุ่มตัวอย่างชุมชนละ 100 คน ดังตาราง 1

การสุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยเลือกใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน ดังนี้

2.2.1 การวิจัยเชิงปริมาณแบบพรรณนา (descriptive research)

- 1) กลุ่มตัวอย่างในแต่ละชุมชน ใช้วิธีการสุ่มแบบง่าย (simple random sampling) โดยวิธีการจับสลากชื่อแบบไม่คืนที่จากฐานข้อมูลจากทะเบียนราษฎร
- 2) เมื่อได้รายชื่อกลุ่มตัวอย่างครบตามจำนวนแล้วนำรายชื่อที่ได้ไปตรวจสอบกับอาสาสมัครสาธารณสุขในแต่ละชุมชนว่าบุคคลดังกล่าวอยู่อาศัยจริงในพื้นที่หรือไม่
- 3) ในกรณีที่กลุ่มตัวอย่างไม่ได้อยู่ในพื้นที่จริง จึงใช้วิธีจับสลากชื่อใหม่ทดแทนจนครบตามจำนวน

2.2.2 การวิจัยเชิงคุณภาพ (qualitative research)

กลุ่มตัวอย่างใช้กลุ่มเดียวกับการวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยจะสัมภาษณ์เจาะลึกผู้ที่สมัครใจให้สัมภาษณ์จนกว่าคำตอบที่ได้ซ้ำ ๆ กันจึงหยุดการสัมภาษณ์

3. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ศึกษาเกี่ยวกับแนวคิดเรื่องความรู้ แนวคิดเกี่ยวกับเจตคติแนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมและแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการมูลฝอย

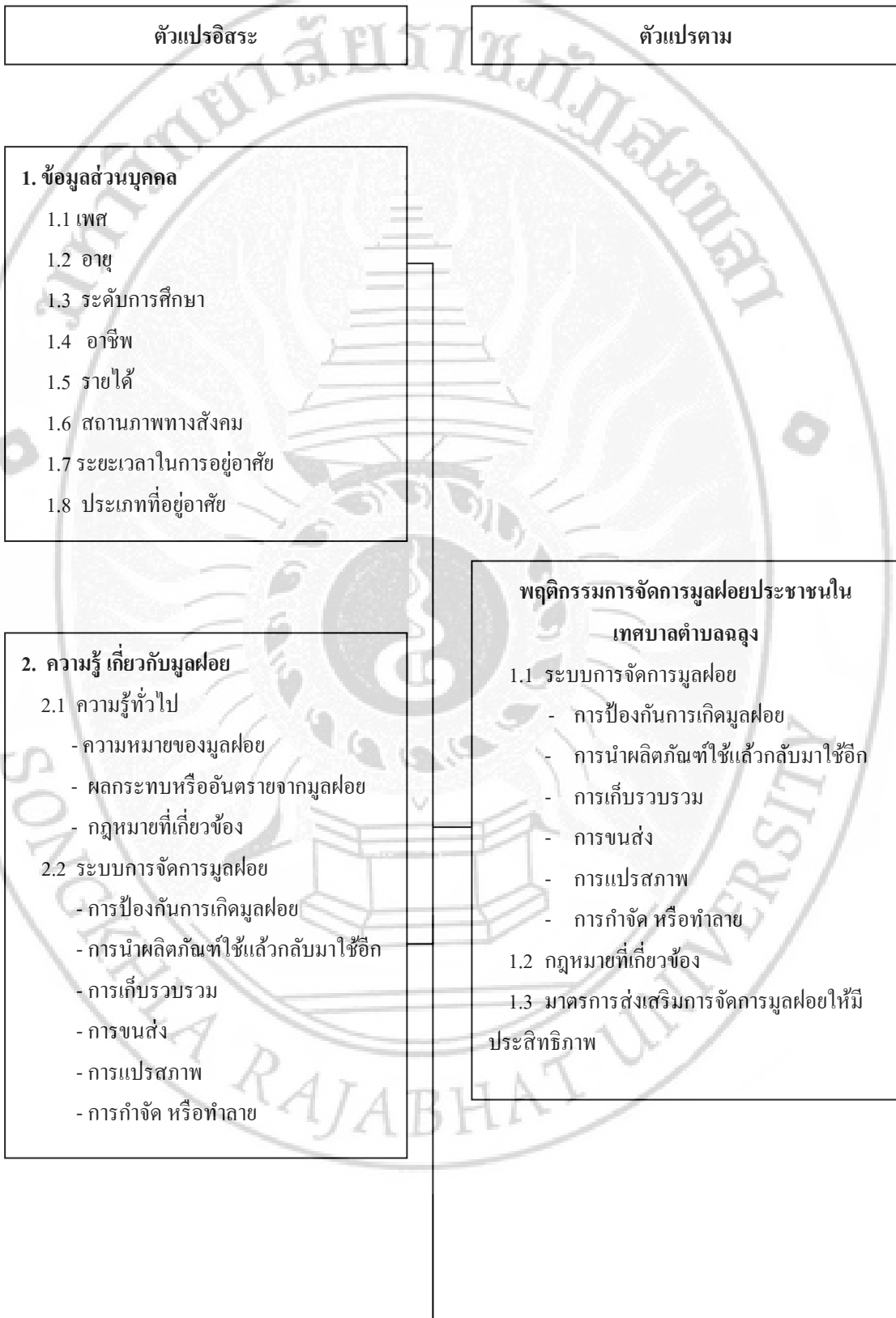
4. ขอบเขตด้านตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ข้อมูลส่วนบุคคล เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ สถานภาพทางสังคม ระยะเวลาที่อยู่อาศัยในชุมชน ประเภทที่อยู่อาศัย ความรู้เกี่ยวกับมูลฝอย และเจตคติเกี่ยวกับมูลฝอย

ตัวแปรตามคือ พฤติกรรมการจัดการมูลฝอยประชาชนในเทศบาลตำบลลุงและแนวทางแก้ไขปัญหาการจัดการมูลฝอย

กรอบแนวคิดการวิจัย

3. เจตคติเกี่ยวกับมูลฝอย

3.1 ระบบการจัดการมูลฝอย

- การป้องกันการเกิดมูลฝอย
- การนำผลิตภัณฑ์ที่ใช้แล้วกลับมาใช้อีก
- การเก็บรวบรวม
- การขนส่ง
- การแปรสภาพ
- การกำจัด หรือทำลาย

3.2 กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

3.3 มาตรการส่งเสริมการจัดการมูลฝอยให้มีประสิทธิภาพ

ภาพ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

1. ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลลุง มีความรู้เกี่ยวกับมูลฝอยอยู่ในระดับน้อย
2. ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลลุง มีระดับเจตคติที่ไม่ดีเกี่ยวกับมูลฝอย
3. พฤติกรรมการจัดการมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลลุง อยู่ในระดับไม่ดี
4. ปัจจัยด้านเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ สถานภาพทางสังคม ระยะเวลาในการอยู่อาศัย และประเภทที่อยู่อาศัย มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการจัดการมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลลุง
5. ความรู้เกี่ยวกับมูลฝอยมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการจัดการมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลลุง
6. เจตคติเกี่ยวกับมูลฝอยมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการจัดการมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลลุง

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ทราบถึงความรู้ เจตคติเกี่ยวกับมูลฝอย พฤติกรรมการจัดการมูลฝอยและแนวทางการแก้ไขปัญหาของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลลุง
2. ได้ทราบความสัมพันธ์กับระหว่างปัจจัยด้านเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ สถานภาพทางสังคม ระยะเวลาในการอยู่อาศัย และประเภทที่อยู่อาศัยกับพฤติกรรมการจัดการมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลลุง
3. ได้ทราบความสัมพันธ์ระหว่างความรู้เกี่ยวกับมูลฝอยกับพฤติกรรมการจัดการมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลลุง
4. ได้ทราบความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติเกี่ยวกับมูลฝอยกับพฤติกรรมการจัดการมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลลุง
5. เทศบาลตำบลลุงสามารถนำผลการวิจัยไปใช้ในการวางแผน แก้ไขปัญหาการจัดการมูลฝอยของประชาชนให้มีประสิทธิภาพต่อไป
6. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ๆ สามารถนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ในการวางแผน แก้ไขปัญหาการจัดการมูลฝอยของประชาชนให้มีประสิทธิภาพได้

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. มูลฝอย หมายถึง สิ่งของที่เหลือใช้ จากการอุปโภคบริโภค อาจจะไม่ต้องการใช้ หรือเสื่อมสภาพจากสถานที่ต่างๆ ทั้งบ้านเรือน สถานที่สาธารณะ โรงงานอุตสาหกรรม หรือสิ่งอื่นใดที่เก็บกวาดจากถนน ตลาด ที่เลี้ยงสัตว์ เช่น เศษกระดาษ เศษผ้า เศษอาหาร เศษสินค้า เศษวัตถุ ถุงพลาสติก ภาชนะใส่อาหาร เศษมูลสัตว์ ซากสัตว์ และหมายความรวมถึงมูลฝอยติดเชื้อ มูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตราย
2. มูลฝอยติดเชื้อ หมายถึง มูลฝอยที่มีเชื้อโรคปะปนอยู่ในปริมาณหรือมีความเข้มข้นสูง ซึ่งถ้ามีการสัมผัส หรือใกล้ชิดกับมูลฝอยนั้นแล้วสามารถทำให้เกิดโรคได้ เช่น ไขมิด ไขมนิดยา วัสดุสัมผัสเลือด เป็นต้น
3. มูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตราย หมายถึง มูลฝอยที่มีผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชน มูลฝอยประเภทนี้ ได้แก่ หลอดไฟนีออน ที่มีสารปรอทเป็นส่วนผสมเช่นเดียวกับในแบตเตอรี่ราคาถูก ส่วนแบตเตอรี่ชนิดอื่นที่ประกอบด้วย Cadmium และNickel เช่น แบตเตอรี่โทรศัพท์มือถือ องค์กรประกอบอื่น ๆ ที่เริ่มจะมีมากขึ้น คือ ชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งมีส่วนผสมของโลหะหนักอยู่ด้วย และจำพวกสารประกอบอินทรีย์ที่เป็นพิษนอกจากนี้ อาจพบภาชนะบรรจุยาฆ่าแมลง สี หรือแม่แต่

น้ำมันที่ใช้แล้วเพียงปริมาณเล็กน้อยที่สารเหล่านี้ปะปนอยู่กับมูลฝอยก็สามารถก่อให้เกิดมลภาวะต่อน้ำใต้ดินอย่างรุนแรง และสามารถปนเปื้อนไปกับมูลฝอยอินทรีย์ ซึ่งไม่เหมาะสมที่จะนำไปทำปุ๋ยหมัก

4. ความรู้ หมายถึง สิ่งที่ตั้งสมมาจากการศึกษาเล่าเรียน การค้นคว้า หรือ ประสบการณ์สิ่งที่ได้รับมาจากการได้ยิน ได้ฟัง การคิด หรือการปฏิบัติ องค์วิชาในแต่ละสาขา รวมทั้งความสามารถเชิงปฏิบัติและทักษะ หรือกล่าวได้ว่าความรู้ได้มาจากการเรียนรู้ ซึ่งการเรียนรู้จะเป็นตัวบ่งชี้ถึงพฤติกรรมผู้เรียน และทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่ค่อนข้างถาวร แต่ต้องขึ้นอยู่กับระดับการเรียนรู้ว่าอยู่ในระดับใด ทั้งนี้ผู้วิจัยได้นิยามความรู้ ว่าเป็นความรู้เกี่ยวกับมูลฝอย ดังนี้

4.1 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับมูลฝอย ประกอบด้วย ความหมายของมูลฝอย ผลกระทบหรืออันตรายจากมูลฝอย กฎหมายที่เกี่ยวข้อง และ มาตรการการจัดการมูลฝอยให้มีประสิทธิภาพ

4.2 ความรู้ด้านระบบการจัดการมูลฝอย ประกอบด้วย การป้องกันการเกิดมูลฝอย การนำผลิตภัณฑ์ใช้แล้วกลับมาใช้อีก การเก็บรวบรวม การขนส่ง การแปรสภาพ การกำจัด หรือทำลายดังนี้

4.2.1 การป้องกันการเกิด หมายถึงความพยายามให้เกิดมูลฝอยน้อยที่สุดและเป็นมูลฝอยที่สามารถกำจัดได้ไม่ยากนัก โดยการไม่ผลิตวัสดุภัณฑ์ที่ยากแก่การกำจัด ซึ่งจะเหลือทิ้งเป็นมูลฝอยต่อไป การลดปริมาณมูลฝอย (Reduction) อาจทำได้โดยการเปลี่ยนแปลงส่วนผสม หรือองค์ประกอบวัตถุดิบที่ไม่ก่อให้เกิดสิ่งเหลือทิ้ง และปรับเปลี่ยนออกแบบอุปกรณ์ที่ใช้ในกระบวนการผลิตให้มีประสิทธิภาพ โดยทำให้เกิดสิ่งเหลือทิ้งน้อยที่สุด

4.2.2 การนำผลิตภัณฑ์ใช้แล้วกลับมาใช้อีก (Reuse) หมายถึง เป็นการนำวัสดุที่ใช้แล้ว เช่น กระดาษ ไม้ พลาสติกที่ใช้แล้วกลับมาใช้ประโยชน์ในลักษณะอื่นๆ โดยไม่ต้องผ่านกระบวนการแปรสภาพที่ต้องใช้พลังงานใดๆ

4.2.3 การเก็บรวบรวม (Storage and collection) หมายถึง เริ่มตั้งแต่การเก็บมูลฝอยใส่ไว้ในภาชนะไปจนถึงการรวบรวมมูลฝอยจากแหล่งต่างๆแล้วนำไปใส่ในยานพาหนะเพื่อที่จะขนถ่ายต่อไปยังแหล่งกำจัด หรือทำประโยชน์อื่นๆ แล้วแต่กรณี

4.2.4 การขนส่ง (Transportation) หมายถึง เป็นการเก็บรวบรวมมูลฝอยจากชุมชนใส่ในยานพาหนะแล้วขนส่งไปยังสถานที่กำจัด หรือทำประโยชน์อย่างอื่น การขนส่ง หรือการเก็บขนมูลฝอยเป็นการนำมูลฝอยมาไว้หน้าบ้าน หรือการที่พนักงานทำความสะอาดนำมารวมไว้เพื่อนำไปกำจัดต่อไป วิธีการขนส่งหรือลำเลียงเพื่อนำไปกำจัดคือ การใช้แรงงานคน และการใช้รถมูลฝอย

4.2.5 การแปรสภาพ หมายถึง เป็นวิธีการที่จะทำให้มูลฝอยสะดวกแก่การเก็บขน หรือนำไปใช้ทำประโยชน์อย่างอื่น การแปรสภาพนี้ อาจทำได้โดยการบดอัดเป็นก้อน คัดแยกเอาส่วนที่ใช้ประโยชน์ได้ออกไปใช้ ทั้งโดยตรงและทางอ้อม

4.2.6 การกำจัดหรือทำลาย หมายถึง เป็นวิธีการกำจัดมูลฝอยขั้นสุดท้ายเพื่อให้มูลฝอยเหล่านั้นไม่ก่อให้เกิดปัญหามลพิษต่อสิ่งแวดล้อม อันมีผลกระทบต่อสุขภาพและความเป็นอยู่ของมนุษย์ต่อไปการกำจัดมูลฝอยที่ถูกสุขลักษณะและก่อให้เกิดผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมในปัจจุบันที่ยอมรับมีอยู่ 3 วิธีคือ ระบบการฝังกลบอย่างถูกหลักสุขาภิบาล (Sanitary Landfill) วิธีหมักทำปุ๋ย (Composting) และ การเผาในเตา (Incineration)

5. เจตคติเกี่ยวกับมูลฝอย หมายถึง ความรู้สึกรู้สียงของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลลุงอำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล ทั้งทิศทางบวกและทิศทางลบ ที่มีแนวโน้มให้เกิดพฤติกรรมเกี่ยวกับมูลฝอยในด้านระบบการจัดการมูลฝอย คือ การป้องกันก่อกำเนิดมูลฝอย การนำผลิตภัณฑ์ใช้แล้วกลับมาใช้ใหม่ การเก็บรวบรวม การขนส่ง การแปรสภาพ การกำจัดหรือทำลาย รวมถึงด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องและด้านมาตรการการจัดการมูลฝอยให้มีประสิทธิภาพ

6. พฤติกรรมการจัดการมูลฝอย หมายถึง การปฏิบัติ หรือการกระทำของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลลุง อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล ที่แสดงออกเป็นกิจวัตรในการทำให้มูลฝอยหมดไปจากที่พักอาศัย โดยการเก็บรวบรวมมูลฝอย การแยก การทำลาย การทิ้งออกจากที่อยู่อาศัย การนำกลับมาใช้ใหม่ รวมถึงการแก้ปัญหามูลฝอยในที่อยู่อาศัย

7. สถานภาพทางสังคม หมายถึง ตำแหน่งของบุคคลซึ่งได้มาจากการเป็นสมาชิกของกลุ่มและของสังคม ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการจัดระเบียบสังคม เนื่องจากการกระทำระหว่างสมาชิกในสังคมย่อมเป็นไปตามสถานภาพที่ตนดำรงอยู่ คือ อาสาสมัครสาธารณสุข กรรมการชุมชน ประธานชุมชน สมาชิกสภาเทศบาล ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน กรรมการหมู่บ้าน ฯลฯ

8. ระยะเวลาในการอยู่อาศัย หมายถึง ระยะเวลาในการอยู่อาศัยในเขตเทศบาลตำบลลุง อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล

9. ประเภทที่อยู่อาศัย หมายถึง อาคารบ้านเรือน รวมถึงตึก โรง และแพที่ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลลุง อำเภอเมือง จังหวัดสตูล ใช้เป็นที่อยู่อาศัยทั้งกลางวันและกลางคืน โดยแยกเป็นแต่ละประเภท คือ บ้านตนเอง บ้านเช่า อาศัยอยู่กับผู้อื่น